Ч. 94. Чернівцї, вівторок дня 30. квітня (12. мая) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить на цїлий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . . 1 „ — „ для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошення приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

З ради державної.

(Реформа виборча. — Голосоване над нею. — Рускі посли).

Віденнь, дня 8-го мая 1896.

Реформа виборча принята палатою посольскою ради державної 234 голосами против 19. Отсе найважнїйша подїя теперішної хвилї. Що не повелось ґр. Таффому і кабінетови коалїцийному, те по провізориї Кільмансеґа удалось ґр. Баденїому. Він зумів для сеї реформи позискати всї сторонництва з виїмкою елементів, про котрих пише антисемітска „Deutsche Ztg.“, що они мабуть „нїколи нїчим не будуть вдоволені“. До тих елементів належать радикальні посли ческі: Бляжек, Бжезновский, Брзорад, Ґреґр, Крумбгольц, Лянґ, Честмір, Пурґгарт, Рашин, Шаманек, Шіль, Сокаль, Страньский, Свожиль, Вашатий і Вебер (числом 15 на 40), Кронаветер (демократ), Пернерстофер (социялїст), Достал (дикий Чех) і Романчук.

Як видко з того, то молодоческий клюб, нацїонали нїмецкі, Словінцї та Хорвати і антисеміти, що в часї коалїциї належали до опозициї, присднались для реформи виборчої, узнаючи, що в теперішній хвили годї було домагатись иньшої реформи і уважаючи теперішну реформу виборчу почином до дальших сьмілїйших і більше основних реформ. До сего успіху пожелав і сам монарх ґр. Баденїому словом: ґратулюю. Реформа та, хоч усунула на разї загальне і безпосередне право голосованя, має ще і ту добру сторону, що після нї вибори в куриях: сїльскій і загальній мали би на будуче відбуватись тайно. Поправку на тайне голосоване приняла палата вправдї лиш случайно і против волї елементів ультра-консервативних, але она істнує і оберігає виборцїв перед тероризмом і секатурами, на які іменно виборцї галицкі були доси виставлені.

Від голосованя над реформою виборчою відтягнулось кругло 100 послів. Деякі консерватисти з клюбу ґр. Гогенварта відтягнулись від голосовапя з мотивів засадничих. Сеї тактики придержались і два посли „кола“ польского (Пініньский і Водзицкий). Они не хотять нїякої реформи. Слабостию оправдалось 18 послів, прочі не прибули на засїдане з простої недбалости або байдужности для веяких справ, не лиш для реформи виборчої. З руских послів голосували за законом: Барвіньский Вахнянин і Охримович. Телїшевский опустив раду від двох лїт, а посли Підляшецкий і Мандичевский не пробувають у Відни з незвістних причин. Нинї виринула вправдї поголоска, що „коло“ польске докладає заходів, щоби палата панів знесла тайне голосоване (ухвалене в §. 41) та щоб позискати відтак і другі сторонництва палати посольскої для знесеня сего параґрафу, але ходять рівнож слухи, що в „колї“ польскім побідила думка розваги і що більшість єго не хоче брати на себе слави крайного реакционерства. Додам, що посли Барвіньский і Вахнянин длятого лиш не були присутні на засїданю вторковім палати (5-го мая), коли ухвалювалась поправка Барайтера (о тайнім голосованю), позаяк оба на три днї виїхали до Львова, а то пос. Барвіньский на засїданя галицкої ради шкільної, а пос. Вахнянин в наглих справах родинних. Сим і простую тенденцийне донесенє „Дѣла“, будьто би згадані посли з „иньших причин“ відтягнулись від голосованя.

Румунїзаторска правда.

Нїмецкий орґан румунїзаторів Bukowinaer Post помістив в послїднїм своїм числї передову статю, де відповідає нам на наш закид, що повитане впр. митрополита Чуперковича в Чернівцях мало чисто волоский характер. Честні люди не будуть від нас вимагати, аби ми предержували ся того тону, в якім пише Buk. Post; ми хочемо лише річево, а не пустими фразами доказати, що нашї закиди були справедливі. Отже Buk. Post пише, що *Буковина* є галицка часопись. Не знаємо, чи бар. Мустацї заступило очи, що він не бачить, як *Буковина* вже від 12 лїт виходить в Чернівцях, що коло неї громадять ся буковиньскі люди!? Та нехай єму буде й так! Ми піднесли, що комітет для повитаня впр. митрополи-

В блеску слави.

Написав *Милош Душано.*

Коли пан надучитель Манеш оповідав о своїй доньцї, яснїло ся що раз єго старе зморщене лице. Єго гарні, звичайно сумні очи прибирали при тім надзвичайний блеск. Єго Юлїя зачила у него все на сьвітї. Від тої пори, від коли він післав еї до оперної школи, настав у него недостаток. Остатний гріш посьвятив своїй одиначцї, радуючи ся на ту хвилю, коли побачить еї славною сьпівачкою, що своїм голосом і появою очарує веїх. Коли по чотирох роках вернула ся донька єго з Праги до дому, старав ся о еї руку лїсничий Почес. Одного осїнного дня надійшов він в дім надучителя і по короткій розмові просив о руку Юлїї. Манеш, нахмуривши ся, скілька минут не промовляв нїчого, аж коли лїсничий нетерпеливо покашляв, обернув ся до него.

— Е! то тяжка річ, милий пане! Знаю, що ви моїй доньцї не є рівнодушні. Але як я собі все розважу, мушу вам відказати. Я старав ся, щоби Юлїя прийшла до лїпшого биту, аби не була звичайною женщиною, яких є на тисячі. Я з жінкою своєю посьвятив їй все наше майно і незабавом досягнемо нашої цїли. Тепер має она лиш вступити на свою призначену дорогу яко сьпівачка, і коли погодить їй щастє, то може дійти до великої слави.

Почувши се, лїсничий аж посинїв. Кров вдарила єму до голови і він почервонїв. Єго охватила притім така гіркість, аж омлїв, і мало що не упав. По хвилї прийшов знов до себе і з трудом сказав:

— З цїлого серця вам бажаю, аби ви дiждали ся того, чого собі бажаєте.

Притім хотїв відійти. Надучитель заступив єму дорогу і подавши єму руку, сказав з чутєм: „Зістаньмо ся і на далї добрими приятелями! Не гнївайте ся! Ви не можете собі уявити мою душевну борбу. Признаю сам, що моя донька була би з вами зовсїм щаслива і мала би певну будучність. Але та велика, нами принесена жертва була би без успіху, а наш сон о славі був би знївечений.“

Лїсничому не стало слів. Він ледви міг попращати ся і вийшов. По відходї єго сїв пан надучитель в своє велике крісло.

Роздумував... Голова єго клонила ся на груди. Поволеньки заснув. І снить ся єму, що знаходить ся у великім театрі, переповненім публикою. По скінченій увертюрі підносить ся занавіса. На сценї театру появляє ся єго донька. В тій хвилї починають гримко плескати в руки, ще більше чути плескане на бальконах, а кінчить ся оно на ґалериї. По скінченім сьпіві Юлїї подають і обсипають еї букетами та вінками з гарними стяжками.

З того так приємного сну збудив надучителя надійшовший листонос і вручив єму письмо. Манеш роздер коверту і зачав читати. Директор одної театральної труни повідомляв єго, що по першій удалій пробі міг би доньку приймити.

По двох недїлях від'їхав пан надучитель з Юлїєю, а по двох днях повернув до дому уже сам.

Минули цїлі лїта. Манеш ще більше постарів ся. Лиш тогди молоднїв, коли дїставав письма від доньки. До тих письм прилучувала она поодинокі числа часописів, в котрих критика театральна ставила еї на перше місце. Хвалили еї звучний голос, еї теплий і одушевлений сьпів і еї гру.

Коби тілько могла дїстати ся до великої опери — бажав собі дуже пан надучитель. Голос еї став сильнїйший і на сценї рухає ся она зовсїм свобідно.

За якийсь час писала Юлїя із Праги, що захоровала на запалене горла, і на пораду лїкарів опустила театральну трупу, де мусїла що днини аж до утомленя сьпівати.

В ту саму пору удав ся до Праги лїсничий Почес. Він був іменований надлїсничим і мав представити ся князеви Н. Першого вечера захотїло ся єму пійти до театру, але запізнив ся.



та, на котрого чолї стояв той сам бар. Мустаца, не запросив нї одного руско-народного товариства, а також жадного з Русинів-народовців. Сим ми ще не сказали, що православіє стоїть лише пос. Пігуляком і інспектором Омеляном Поповичем, але ми кажемо, що до православної церкви належить богато Русинів-народовців, котрі мають право витати свого митрополита, а котрих згаданий комітет цїлковито зіґнорувзв. Тї Русини мають свої товариства, котрі положили богато заслуг для руского православного народу на Буковинї, а комітет мав обовязок запросити тї товариства так само до повитаня впр. митрополита, як запросив всї волоскі товариства! — Ми дальше піднесли, що в депутациї, котра поїхала до Залуча повитати впр. митрополита, не було нї одного Русина, вже не Русина-народовця, але навіть „консервативного Русина". А що на се Buk. Post? Каже бідна, що між Русинами нема церковних патронів! Добре, нехай і так; але чи їхали самі церковні патрони? Ми бачили, як їхали і непатрони — ну, а між тими не було нїяких Русинів! І серед таких обставин важить ся Buk. Post, т. зв. Leibblatt бар. Мустаци, писати: „що-до заступництва мірян, то задержано рівноправність вірних волоскої і рускої народности"!!

Buk. Post пише дальше, що в Залучу говорено також по руски, так само в Неполоківцях, в Лужанах лише по руски, а в Чернївцях по нїмецки і волоски. Tableau! І в тім має бути рівноправність? Неполоківцї і Лужани належать до чисто руского кіцманьского повіту, отже де хотїв бар. Мустаца там найти Волохів, котрі би витали впр. митрополита по волоски?! В Залучу говорили по волоски і по руски о. архимандрит Калїнеску від консисториї, по волоски др. Вольчиньский від церковних патронів, а селянин Дяк з Дорни від волоского народу; в Неполоківцях говорив по волоски і по руски о. протоерей Мартинович (з якої рациї по волоски, сего не знаємо, бо — як виказує статистика — там нема Волохів!), а в Чернївцях говорено вже лише по волоски і по нїмецки! До того додає Buk. Post, що, „о неувзглядненю справедливих жадань буковиньских Русинів не може бути бесїди." Случайно гарна сестричка Leibblatt-у бар. Мустаци, *Буковинскї Вѣдомости* скаржить ся також, що в Чернївцях не говорено по руски, і складає вину за се на д-ра Тарнавского і впр. митрополита, а називає се упослїдженє „сумним фактом, що глубоко дїткнув православну Русь", але хоче „з істинно-християньским самоотверженієм" перейти над ним до дневного порядку. Що на се Buk. Post? Она-ж каже, що Русинам не стала ся нїяка кривда, а тут навіть *Буковинскї Вѣдомости* відважили сь вперше щось сказати також о таким сумнім факті... Отже минула ся з правдою бідна Buk. Post, а властиво єї інспіратор! Пане бароне Мустаца, так дальше не може іти, треба раз покинути візантинїзм, бо ми жиємо хвалабо в Австриї а не в Румуниї!!

Ми сконстатували, що православним Русинам стала ся кривда при повитаню впр. митрополита Чуперковича, і оно так є; коли вже нїчого пана барона не пересьвідчить, то може *Буковинскї Вѣдомости*, котрі єму так дуже близькі! Коли-ж та ґазетка каже, що осібна депутация в Чернївцях була злишна, бо православні Русини витали свого митрополита на границї краю, то ми спитаємо: а чи Волохи не витали єго також на границї? Витали промовами ріжними в Залучу і Неполоківцях; а чому їм захотїло ся в Чернївцях ще раз і то виключно самим витати? Тут безперечно паде найбільша вина на руских членів знаного комітету, котрі не упімнули ся о права Русинів, а піддали ся цїлковито приказам бар. Мустаци! Дальша вина—і то певно не меньша—паде на ґенерального вікария о. архимандрита Репту, котрий відважив ся впр. митрополита витати іменем цїлого православного духовеньства лише по волоски, мов би православних руских духовних на Буковинї зовсїм но було. Ми не думали, що о. вікарий зараз на початку своєї дїяльности стане по сторонї Волохів, а скривдить тяжко Русинів, бо єго промови до руских депутаций були повні запевнень о єго справедливости і безсторонности. Хиба так має виглядати та єго безсторонність? Третим виновником став о. др. Тарнавский, котрий витав в парохіяльній церкві сьв. Параскеви впр. митрополита лише по волоски, а квінци не без вини в сїм разї і сам впр. митрополит. Коли він бачив, що румунїзатори демонстративно виключають в Чернївцях православних Русинів від участи в повитаню, що навіть о. вікарий став по їх сторонї, повинен був яко голова православної церкви на Буковинї дати їм доказ, як розумиє справедливість. Правда, нїхто до впр. митрополита не промовив в Чернївцях нї одного руского слова, не було отже виразної причини по руски відповісти, але сам авторітет впр. митрополита наказував направити сейчас сей нетакт, а на жаль се не стало ся...

Здає ся нам, що нема причини ще дальше доказувати сей нетактовний поступок Волохів. Доказів на те вже й так надто богато. Се відчуває пан барон Мустаца і хоче свою совість заглушити лайкою. Ми хотїли панів румунїзаторів в добрий і спокійний спосіб пересьвідчити о їх блудї в чч. 101—107 з минувшого року, але якось Buk. Post забула тодї нам на ті річеві статї відповісти, хоч то публично обіцяла. Отже ми не будемо тепер повтаряти нашої відповіди на закид про зраду краю, але додамо ще до наших арґументів один новий: іменно не руский а волоский посол грозив в радї державній, що „упослїдженє" Волохів на Буковинї викличе невдоволенє в Румуниї... Ми, як все, відповідаємо фактами дїйсними, а не видуманими, говоримо до розуму, а коли се не помагає, то скажемо нїмецкою пословицею, що з такими борять ся даремно навіть боги...

НОВИНКИ.

Чернївцї, дня 11-го мая 1896.

Торжественне введенє митрополита Чуперковича відбуде ся у вівторок, дня 19-го с. м. о 9-ій год. зраня. Проґрама торжества така: В понедїлок о 8-ій год. вечером відбуде ся в катедральній церкві богослуженє. У вівторок о $^1/_2$6 год. зраня зачинає ся раннїшне богослуженє і буде тревати до $^1/_2$9 год. О 8-ій год. піде депутация з трех сьвященників і трех мірян до резиденциї митрополита, щоби єго попровадити до катедральної церкви. Коло брами повитають впр. митрополита сьвященики в ризах, а питомцї духовної семинариї вберуть єго в мантію і поведуть серед сьпіву до церкви. Коли впр. митрополит буде уберати сьвященичі ризи, удасть ся та сама депутация, що єго попровадила до церкви, до краєвого президента ґр. Гоеса і запровадить єго серед звуку дзвонів і вистрілів з моздїрів до катедри. При дверях катедри повитають президента яко цїсарского комісаря для торжественного введеня, впр. митрополит і сьвященьство в ризах і поведуть єго до цїсарского трону, а рівнобіжно до него сяде впр. митрополит на свій трон. Слїдує потім після приписаного церемонїялу торжественне введенє, по чім президента ґр. Гоеса попровадять до дому так, як єго до катедри повели, а відтак в такім самім порядку також впр. митрополита.

На памятник Томащука жертвували до дня 25-го марта с. р. 1.877 зр. 50 кр., а з сегоднїшним днем зібрано 2.878 зр. 50 кр. Як ми вже доносили, поручено виріб статуї з бронзу віденьському різьбареви Антонови Бренекови. Дальші датки треба посилати на руки адвоката д-ра Генрика Кізлера в Чернївцях.

Зниженє ґрунтового податку. Після устави з 1869 р. повинна відбути ся що 15 лїт ревізия катастру ґрунтового. Коли-ж послїдна ревізия відбула ся в 1881 р., то повинна була слїдуюча ревізия наступити з кінцем 1895 р. Правительство внесло отже проєкт, котрий має на цїли поправу блудів і недостатків в катастрі через переведенє ревізиї. Загальна сума ґрунтового податку установлена є доси на $37^1/_2$ мілїонів зр., що відповідає 27·7% податку від обчисленого чистого доходу з ґрунтів на 165 мілїонів зр. Податкова комісия ради державної

Вертаючи до дому одною побічною улицею, спостеріг на однім домі надпись: Chantant.

Не богато думаючи, вступив в той дім в комнату, з котрої чув гру на фортепянї. Саля була цїлком набита досить приличними, цїкавими людьми. З тяжкою бідою удало ся єму найти місце близько сцени.

Задзвонив дзвінок, і по першім акордї фортепяна піднята ся занавіса.

Виступила молода, елеґантно одїта сьпівачка.

Надлїсничий пізнав єї при першім погляді. Була то Юлїя. Сьпівала арию з опери. Очи єї зійшли ся разом з очима надлїсничого. Она змішала ся і голос єї дрожав. Але борзо прийшла до себе і сьпівала дальше. В середнім положеню голосу був єї сьпів певний. Коли докінчила, публика кликала єї оплесками, але она не з'явила ся більше. Надлїсничий був зворушений сею сценою і вийшов. При тім мягка рука женщини доткнула ся єго. Він обернув ся.

— Правда, ви не думали в такім положеню колись зі мною зустрінути ся? — запитала Юлїя з гіркостию.

Він не відповів нїчого. В єго голові шуміло і гудїло. Не був в силї що на то сказати.

— Я втратила свій голос. Ви могли то самі пізнати. Мій високий голос не має уже певности і довший сьпів томить мене смертельно. При театрі не могла я довше зістати ся. Я би радо вернула ся до дому, але моя гордість заборонює менї се і я не могла би дивити ся на розчароване мого бідного батька. Нехай він своє житє скінчить в сїй думцї, що я досягла високих єго ідеалів... Я знаю, що всему є конець, що я чим глубше упадаю. І се також добре знаю, що о менї дома мислять. Все пропало!—додала она легкодушно, махнувши рукою.

Поїдьте зо мною — сказав надлїсничий несьміло, але із співчутєм. — Я оженю ся з вами. Я вас і тепер так люблю, як і перше.

Покивавши головою, відповіла она єму шепотом: „Дякую вам", і при тім заблестїли сльози в єї очах. „Я повинна була вперед так зробити. Тепер уже запізно. Пригадую собі часто ваші слова. Я могла в самотї, в сунокою, без всякої слави жити, і могла нинї бути щаслива. Для слави жила я кілька років, але за те заплатила я дорого. Моя будучність бідна, гірка, без надїї аж до розпуки."

І по сих словах стиснула єго руку. Хотячи уже відійти, обернула ся ще раз до него і просила єго: „Не оповідайте дома, де ви зо мною зійшли ся, бо то би була смерть для мого бідного батька".

Потім зникла. Надлїсничий ішов через одну мало оживлену улицю і думав, що про се послїдне враженє може і не засне.

Вступив до найблизшої каварнї і побачивши, що гостий не много, запалив собі циґаро, пив помаленьку чай і думав над тим, що єго спіткало. Так поринувши у свої думки, не замітив, як скоро час минув. Було вже пів до дванайцятої. Нараз вступило кілька нових гостий до каварнї.

Межи тими під проводом молодого, пережилого молодця вступила і Юлїя. Она не спостерегла надлїсничого, і усїла так близько него, що міг єї добре видїти.

Юлїя зовсїм свобідно і весело бавила ся, сьміяла ся; пан надлїсничий рахував, кілько склянок пуншу вже випила. Пила уже четверту і чим раз ставала все веселїйша.

Потому наклонивши ся до свого провідника, цїловала єго без сорому і зо сьмїхом говорила єму любі слова.

Надлїсничий заплатив, і коли вийшов із каварнї, прийшло єму на гадку, яке страшне житє великого міста, де одні осягають свою цїль і свої високі ідеали, але ще більше таких, котрі в шумних і заманчивих забавах падають глубоко в калужу.

З ческого переклала

Зденка Гнїдий.

домагала ся енерґічно зниженя тої суми $37^1/_2$ міліонів зр. і мінїстер фінансів др. Білїньский згодив ся на знижене о $1^1/_2$ міл., т. зн. на 36 мілїонів зр. Окрім того припав би, коли би принято уставу о податковій реформі, опуст ґрунтового податку 10 до 15%, або разом о $3^3/_4$ до $5^1/_2$ мілїонів зр. Але на всякий спосіб, хоч би безпосередний особистий податок не був ухвалений, контрибуенти ґрунтового податку в Австриї будуть все таки о $1^1/_2$ міл. зр. меньше платити. Се є проект о катастрі, котрого поставленя в проґраму найблизших праць ради державної домагали ся проводирі парляментарних сторонництв.

Впр. митрополит Чуперкович відслужив в суботу перше архиєрейске богослужене в каплици резиденцийній. По богослуженю висьвячено архидіякона Гната Яновича єромонахом, а окінченого богослова Юрія Калинюка діяконом. В вівторок будуть висьвячені діякон Калинюк гр. пр. пресвітером, а окінчений богослов Семен Бойчук діяконом.

З бук. краєвої ради шкільної. На засїданю з дня 6-го с. м. рішено розширити 1-кл. школу в Дроґожештах на 3-кл.; предложено мінїстерству поправлені приписи дисциплїнарні для середних шкіл; уч. Вікторови Дігонови в Боянах дано з нагоди переходу в стан супочинку відступне; повітовий інспектор Ілярій Стратичук і управитель школи у Вижници Фердинанд Швайцер одержали третий пятилїтний додаток. Вкінци полагоджено ще справи меньшої ваги.

Товариство пристановища в Чернівцях (Asylverein) мало в пятницю свої послїдні загальні збори. Ми писали раз о черновецких товариствах, що їх є величезне число, але они задля браку рухливої участи своїх нечисленних членів не можуть проявити майже жадного житя. До тих товариств належало також згадане тов. пристановища. Оно повстало тоді, коли між черновецкими мешканцями настав рух доброчинности, але оно скоро втратило свою вартість і тепер розвязало ся добровільно, а маєток в сумі 204 зр. передано міскому фондови для бідних. На его місце повстане мабуть небавом нове товариство, котре піде тим самим ходом, як розвязане тепер товариство.

В Ставчанах відбули ся вчера в домі дуже поважаного господаря А. Руснака загальні збори читальнї, котру перемінено на читальню Рускої Бесїди. Она істнує там від 20-го мая 1888 року, а про рух, який був там колись, сьвідчить то, що товариство Власна Поміч роззичило людям 484 зр. 60 кр. Але відтак читальня заснїтила ся і аж сего року ожила. На загальні збори приїхали з Чернівцїв проф. др. С. Стоцкий, проф. Єр. Пігуляк, редактор О. Маковей, учителї Руснак і Салабан, др. Воєвідка з Кіцманя, а з околицї явило ся також чотири учителї. Був також місцевий учитель п. Буцура. Людий зійшло ся близько сотня, самих поважних господарів. Збори робили незвичайне користне вражінє і есть надїя, що читальня стане тепер добре розвивати ся. До виділу вибрано між иньшими також місцевого молодого двірника, котрий тїшить ся загальною симпатиєю. Тепер читальня повинна старати ся передовсїм о свій власний дім.

Спілки господарскі а торговля збіжем. Чому підупали у нас хлїбороби? — питає *Народна Часопись* і відповідає так: — Не лиш тому, що мають мало землї, що часто бувають неурожаї і на господарів спадають всїлякі нещастя; не лиш тому, що богато з наших господарів не уміє розумно господарити, що податкі великі і що лихва та горівка зводять многих на біду, але ще й тому, що нинїшна торговля збіжева спочиває в руках посередників, котрі підкопують добробит наших господарів. Посередник накладає цїну на збіже, яку сам схоче, і купує за безцїн, бо господар в потребі не має иньшої ради, як лиш здавати ся на ласку і неласку посередника, котрий дуже часто є для него і доставником і банкіром. А чому так? Тому, що у нас все готове збіже лежить по безчисленних шпихлїрах, далеко від більших торгів і, щоби его призбирати в більшій скількости, нема иньшої ради як хиба робити так, як робить посередник: ходити від хати до хати і купувати. До того ще й кождий господар має иньше зерно; один повнїйше, другий утлїйше, більше і меньше чисте і т. д. Длятого кожду більшу доставу можна далеко скорше залагодити збіжем заграничним як домашним і в тім причина, що наше збіже не може видержати конкуренциї. Як би наші господарі взяли ся до спілки і в спілцї торгували збіжем, було би далеко лїпше. Господарі з кількох сіл беруть ся н. пр. до такої спілки, прибирають собі в якім більшім містї ще й міщан та ставлять в містї шпихлїр. Спілка збирає тогди все збіже з найблизшої околицї і або зараз платить за него всї гроші, або лиш якусь часть, або наконець виставляє лиш квіт на пізнїйше. Такий квіт має вартість так само як гроші. Тим способом господар не потребує зараз позбувати ся свого збіжа, може підождати, коли буде лїпша цїна, але в спілцї може заратувати ся без лихви. Той зиск, який має посередник, припадає спілцї, отже і кождому господареви окремо. Скоро господар вимолотить збіже і доставить его до спільного маґазину, не потребує вже тим журити ся, щоби оно ему не зіпсувало ся або при пожарі не згоріло, — то належить вже до спілки. Спілка може із всїлякого збіжа зробити лїпший товар на продаж, бо може его і лїпше очистити потрібними до того машинами, котрих поодинокий господар не в силї собі купити, і мішати всїляке збіже. Спілка збіжева могла би брати ся до закладаня млинів, до достави для війска і до випіканя хлїба. Наконець старалась би спілка о то, щоби господарям доставляти як найлїпшого насїня. Отсе були би користи спілок господарских для торговлї збіжем. Годить ся, щоби наші господарі бодай взяли добре отсї гадки під розвагу.

Ювилейні марки почтові. Мінїстерство торговлї занимає ся тепер проектом виданя почтових марок в день ювилея 50-лїтного пановання нашого цїсаря, на котрих би були представлені: битва під Санта Люция, вступлене нашого цїсаря на трон, видане конституциї, вотивний костел у Відни, видане закону о народних школах, сьвітова вистава в 1873 р., засноване унїверситету в Чернівцях, відслонене памятника Австриї в Чернівцях і т. и. Нас радує, що хоч сим разом не забули про Буковину. Близших даних про ті марки поки-що нема.

Крадїж в церкві. Дня 5-го с. м. по богослуженю в гр. пр. церкви в Погорилівцї, кіцманьского повіту, лишив ся тайком в церкві робітник Олекса Калибаба і вибрав з каси церковної 140 зр. Маючи гроші в руках, зачав він гуляти, аж поки его жандармерия не вислїдила і арештувала. Єго відставлено до суду в Заставнї.

Найстарший чоловік у Львові. У Львові жиє старець Юрій Корнило котрий має 115 лїт. Корнило був колись лїсничим в маєтках Потоцких, а тепер жиє із скромної пенсиї, яку дістає від заряду тих маєтків. Єсть він певно найстаршим чоловіком у Львові.

Анальфабетів в Европі є на кожду сотку людий: в Швециї 0·2, в Данїї 0·25, Норвеґії 0·3, Німеччинї 0·8, Швайцариї 1·2, Люксембурґу 4, Нідерляндиї 4, в Анґлїї 10, Франциї 28, в Австриї 30, Бельґії 32, Австро-Угорщинї 37, Болгариї 44, в Угорщинї з Хорватиєю 45, Грециї 45, в Італїї 47, Портуґалїї 56, Іспанїї 58, Румунії 67, Сербії 70, в Росиї 76, Чорногорі 88. В самій Австриї припадає на сотку населеня анальфабетів: в Форарльберґу 2, в Чехах 3, Долїшній Австриї 4, в Горішній 5, на Мораві 6, в Тиролю 8, на Шлеску 9, в Сольногородї 10, Стириї 22, Каринтиї 31, Країнї 40, на Побережу 42, в Галичинї 70, на Буковинї враз з Галичиною 80, — а в галицкій Туреччинї 88. В самій Угорщинї 42, в Хорватиї 48.

Хто старший? В проґрамі церемонїялу для коронациї царя читаємо між иньшим таке: „Ихъ Императорскія Величества и з в о л я т ъ прикладываться къ святымъ мощамъ". Значить, цар і цариця зроблять ласку сьвятим...

В справі заборони зборів в Галичинї поставив перед трема місяцями пос. Романчук в радї державній інтерпеляцию до президента мінїстрів ґр. Баденїого. Як *Галичанинъ* доносить, дав ґр. Баденї наказ, прислати ему до 15-го с. м. всї материяли, чому заборонено віча. Такий наказ мали доси дістати староства в Старім Містї, Дрогобичу і Самборі.

Задля жіночої конкуренциї. Переважна більшість корпораций і товариств лїкарских була все противна допущеню женщин до наук лїкарских. Однак недавно тому позволив мінїстер осьвіти на признане лїкарских дипльомів, які здобули собі женщини на заграничних унїверситетах. То мінїстерияльне розпорядженє має тепер несподївані наслїдки. Лїкарі побачили, що женщини стануть непоборимими конкурентками в їх заводї, отже рішили домагати ся — допущеня женщин на всї виділи унїверситетскі, бо тодї після гадки лїкарів женщини будуть ходити також на иньші виділи і не буде один однїсенький медициньский виділ полем для жіночої конкуренциї.

Забавний случай. Через рогатку коло брами С. Денї, міста під самим Парижем, переходив щодня один дуже грубий панок, гарно убраний, а що він все чемно поздоровляв митових урядників, то сї любили его і робили ему неодну малу прислугу. Перед кількома днями, коли той панок власне переходив через рогатку, над'їхав шалено скоро повіз і переїхав его, бо сей не міг вже уступити ся. Урядники стали безпорадні, бо думали, що панок уже більше не встане. Але яке було їх здивованє, коли той нагле зірвав ся на ноги, але вже не грубий, тілько тонкий як нитка, і став втїкати. На місци нещастя побачили велику калужу... дуже доброї столової оливи. Отже той панок мав на собі начинє ґумове, а в тім начиню була столова олива, за котру платить ся велике мито. Він отже щодня переносив з усьмішкою на лици велику скількість доброї оливи до Парижа без оплати мита. Міни урядників митових варто було тодї відфотоґрафувати.

Не удало ся. Один обиватель з села повірив їдучому до Львова знакомому п. Ф. Г. конї вартости 8900 зр. до продажи. Однако, що п. Г. не давав поруки, що віддасть гроші за проданого коня, вислав той обиватель служачого з конем і наказав ему доти не випускати коня з рук, доки жінка обивателя, що перебуває тепер у Львові, не дістане всїх гроший. П. І. порадив собі так, що дав факторови дозвіл на письмі, аби продав коня, а сам взяв 120 зр. задатку і хотїв з тими грішми виїхати до Відня. Однако заки ще то удало ся, хотїв фактор взяти коня а служачий вірний приказови свого пана не хотїв его видати. Справа оперла ся о полїцию і п. Г. рад не рад мусїв факторови звернути гроші, з котрих вже одну пятку видав. Фактор згодив ся радо на зворот не цїлої квоти і відійшов утїшений, що „найшов" 115 зр.

Конкурси. Міска рада шкільна в Чернівцях розписала конкурс на посаду гр. пр. катехита при черновецких народних школах з річною платнею 800 зр. Подавати треба до 24-го с. м. до тої-ж ради шкільної. — На посаду учителя при 4-кл. школї на черновецкім передмістю Клокічка з річною платнею 800 зр. розписаний конкурс. Речинець до 31-го с. м. — Посада спільного громадского писаря в громадах Чункові, Кулівцях, Репужинцях і Василеві (урядова мова нїмецка і руска) мають обсадити ся. Речинець до 24-го с. м.

Дрібні вісти. Селянин Тодор Осадчук в Дорошівцях, кіцманьского повіту, знайшов у своїй шопі 200 старих срібних монет з рр. 1529, 1532 і 1547. Одну часть тих рідких монет передав Осадчук краєвому музеєви в Чернівцях. — Посьвячене гр. пр. церкви катедральної в Чернівцях, котру вже відновлено цїлковито, відбуде ся дня 18-го с. м. — Мінїстерство зелїзниць затвердило вже плян будови електричного трамваю в Чернівцях, так що небавом пічне ся будова его. — Гр. пр. парох в Гатнї Дмитро Бурак перенесений до Южинцїв, а парох в Черешенцї Ілярій Кадищук до Гатни. — В Тернополи стрілила з невідомої причини в себе учениця VIII-ої кл. і ранила себе в груди. Лїкарі надїють ся удержати єї при житю.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 9-го мая 1896.

		Львів.				*Чернівцї.*		
Пшениця . .	від	7.40	до	7.65	від	7.20	до	7.25
Жито . . .	„	6.—	„	6.50	„	5.85	„	5.90
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	5.50	„	5.50	„	5.60
Ячмінь простий	„	4.50	„	4.75	„	4.70	„	4.75
Овес . . .	„	5.50	„	6.—	„	5.15	„	5.30
Ріпак . . .	„	8.75	„	9.15	„	8.25	„	8.50
Горох . . .	„	4.80	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	4.50	„	4.75	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.50	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	7.—	„	7.50	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	35.—	„	28.—	„	31.—
Конюшина біла	„	35.—	„	45.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	35.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.20	„	4.30

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.